

Prin utilizarea tehnicilor de învățare vizibilă urmăresc creșterea randamentului școlar și a creativității elevilor, dezvoltarea gândirii cognitive, a comunicării și a curiozității elevilor.

Prin această practică, în procesul instructiv-educativ vor fi formate copiii din învățământul primar cele opt competențe cheie: *Competența lingvistică (la nivel de limbă maternă)*, *Competența lingvistică (la nivel de limbi străine)*, *Competența matematică*, *Competența științifică și tehnologică*, *Competența de învățare (a învăța să înveți)*, *Competența civică, interpersonală și interculturală*, *Competența antreprenorială și Competența de exprimare culturală*.

Învățarea deplină reprezintă unul dintre conceptele moderne ale pedagogiei constructiviste.

BIBLIOGRAFIE

1. MUREȘAN, P. *Învățarea eficientă și rapidă*. București, 1990.
2. *Dimensiuni ale educației centrate pe cel ce învață*. Chișinău, 2011.
3. Popescu - Neveanu, P. *Dictionar de psihologie*. București: Editura Albatros, 1978.
4. BOTKIN, J. W.; ELMANDJRA, M., MALITA, M. *Orizontul fără limite ale învățării*. București: Editura Politică, 1981.
5. BOCOȘ, M. *Didactica disciplinelor pedagogice. Un cadru constructivist*. Ediția a III-a. București: Editura Paralela 45, 2008.
6. SCHAUB, H.; ZENKE, K.G. *Dictionar de pedagogie*. Iași: Editura Polirom, 2001.
7. NICULCEA, T.; MARIN, M. *Limba română. Clasa a III-a. Ghidul învățătorului*. Ch.: Cartier, 2007.
8. JINGA, I.; NEGREȚ, I. *Învățarea eficientă*. București: Editura Aldin, 1999.

ROLUL MOTIVAȚIEI ÎN PREVENIREA PARENTALITĂȚII TIMPURII

*Voicu Ionela, profesor, director adjunct
Liceul Teoretic „Nicolae Iorga”, Nehoiu, România
doctorandă, UPS „Ion Creangă” din Chișinău*

CZU: 159.9:37.018.262:37.034

Abstract

This article treats the motivation as a prevention factor of early parenting. The necessity to study this problem is determined by prestige lowering of parentally and also by the increased cases of early parenting . This causes social difficulties also for the young parents, for their children, for their families. It is necessary to educate the personality of a future parent by understanding parental responsibilities and the necessity of being prepared for the role of parent. Another objective is to analyze the teenage pregnancy phenomenon, for finding the best ways to motivate teenagers to choose better for themselves.

Key-concepts: motivation, early parentig, teenage pregnancy, education for parenthood.

Noțiunea de motivație a fost introdusă în psihologie la începutul secolului al XX-lea. Termenul de motivație derivă de la adjectivul latin *motivus* = care pune în mișcare și desemnează aspectul energetic, dinamic al comportamentului uman. În accepția cea mai largă, motivația reprezintă „ansamblul factorilor dinamici care determină conduita unui individ”. O definiție mai completă este cea oferită de Al. Roșca [4, p. 8]: „Prin motivație înțelegem totalitatea mobilurilor interne ale conduitei, fie că sunt înnăscute sau dobândite, conștientizate sau neconștientizate, simple trebuințe fiziologice sau idealuri abstracte”. Motivația este factorul care determină organismul să acționeze și să urmărească anumite scopuri. Orice act de conduită este motivat, chiar dacă, uneori, nu ne dăm seama pentru ce facem o acțiune sau alta. Nici un act comportamental nu apare și nu se manifestă în sine, fără o anumită incitare, direcționare și susținere energetică. Motivația este un „concept fundamental în psihologie și, în genere, în științele despre om, exprimând faptul că la baza conduitei umane se află întotdeauna un

ansamblu de mobiluri – trebuințe, tendințe, afecte, interese, intenții, idealuri – care susțin realizarea anumitor acțiuni, fapte, atitudini” [6, p. 148].

Poate cea mai cunoscută clasificare a nevoilor umane fi aparține lui Abraham Maslow, care realizează clasificarea piramidală pe 5 niveluri:

- Tipul I – nevoile fiziologice.
- Tipul II – nevoile de siguranță și securitate.
- Tipul III – nevoile de apartenență și dragoste.
- Tipul IV – nevoile de autorespect, de respect de sine.
- Tipul V – nevoile axiologice de autodezvoltare.

Primele patru tipuri se manifestă prin deficit și determină persoana să caute satisfacerea lor, fiind denumite de Maslow nevoi de tip D (deficiency), iar cel de-al cincilea tip au fost numite nevoi de tip B (being), nevoi de a fi, care nu dispar odata implinite, ci sunt stimulate, automotivante. În satisfacerea majorității nevoilor, individul depinde de ceilalți, în aceasta constând, de altfel, esența lui socială. Deci, calitatea mediului social, a interacțiunilor puberului și adolescentului cu cei din jur și capacitatea acestora de a răspunde nevoilor vor determina personalitatea, starea de confort psihologic și eficiența psihosocială a acestuia. Deosebirea dintre nevoile de tip D și cele de tip B apare la nivel motivațional ca motivație extrinsecă și motivație intrinsecă, aceasta din urmă fiind foarte importantă pentru dezvoltare, întrucât determină utilizarea maximă a potențialului persoanei. Motivația personală, cu precădere, dar și cea provocată din exterior, determină formarea unor particularități ale personalității, respectiv a intereselor, trăsăturilor de caracter, trăirilor și năzuințelor. Intenționalitatea, orientarea acțiunilor adolescentului nu depinde doar de complexitatea calităților caracteristice personalității concrete, ci și de construcția interioară a fiecărei caracteristici specifice acesteia.

Conceptul de parentalitate timpurie nu are o definiție clară în literatura de specialitate, fiind asociat sarcinii la vârsta pubertății și a adolescenței. Cauzele care determină apariția sarcinii la vârsta adolescenței sunt multiple, o posibilă clasificare a acestora putând fi făcută în urma analizei contextului sociocultural:

- Cauze psihologice: problemele specifice vârstei – imaturitatea, dorința de a fi acceptat, curiozitatea, instabilitatea emoțională.
- Cauze materiale: lipsa unor condiții de trai decente, obținerea unor beneficii ca urmare a relațiilor sexuale.
- Cauze sociale: existența unor modele (frați mai mari care au trecut prin situații similare, modele parentale), lipsa educației sexuale, prezentarea necontrolată a informațiilor despre sexualitate în mass-media, abuzul.

Prevenirea parentalității timpurii necesită o abordare care să includă ansamblul factorilor din mediul social, familial și școlar, cu acțiuni de organizare, implementare și monitorizare a unor politici comune ale instituțiilor socioeducaționale și medicale. Necesitatea de a găsi soluții la problema parentalității timpurii este evidentă, deoarece în viața de zi cu zi întâlnim multiple situații, faste și îndeosebi nefaste, ale unor părinți foarte tineri, asumarea rolului parental conducând la consecințe imediate asupra vieții părinților adolescenți, dar și pe termen lung. Trăim alături de ei, îi vedem în media și pe siteuri de socializare. O parte dintre ei reușesc să ofere o viață decentă copiilor lor, însă cei mai mulți se confruntă cu obstacole pe care nu le pot depăși singuri. Este imperios necesar ca acele cazuri de reușită să fie analizate, pentru a putea oferi soluții acestei probleme.

Societatea actuală este încă reticentă în a susține proiecte care au ca scop prevenirea parentalității timpurii, întrucât atinge subiecte considerate tabu atât în familie, cât și în instituții de învățământ, precum educația sexuală, educația pentru parentalitatea de perspectivă, definit ca „procesul influențelor interactiv-educative concentrate și orientate spre conștientizarea de către tineri a rolului parental și formarea la ei a comportamentului adecvat pentru obținerea pe viitor a eficienței parentale. Într-un cunoscut studio, apărut în 1981, Ursula Schiopu și Emil Verza precizau că „deși etapele pubertății și adolescenței sunt traversate de numeroase probleme și de un ascuțit simț de opoziție, manifestă sensibilitate la educație, politețe, la modalitățile de conduită mature, la responsabilități, inclusiv sexuale – toate acestea fiind deosebit de importante pentru viața de familie de mai târziu” [5, p. 193].

Motivația puberilor și adolescenților pentru a învăța, a deveni cetățeni responsabili, a dobândi o anumită stare de confort, a se pregăti pentru o carieră, a preveni situațiile de risc, implicit parentalitatea timpurie trebuie să aibă în vedere ***implicarea în activități specifice vârstei, formarea trăsăturilor morale, educația sexuală, identificarea dificultăților apărute în parentalitatea timpurie, cât și conștientizarea și formarea competențelor pentru parentalitatea de perspectivă.***

Aceste activități, coerent organizate în parteneriat, familie – instituție de învățământ – instituții de susținere, pot remedia o serie de probleme specifice perioadei adolescenței.

Una din problemele-cheie ale perioadei de adolescență este conflictul dintre maturitatea sexuală și normele culturale menite interzicerii și restricționării comportamentului sexual, deci, cele ce accentuează imaturitatea socială. Evident că eficiența normelor restrictive privind comportamentul sexual în vârsta de adolescență depinde de mulți factori care determină specificul unei anumite culturi (tradițiile culturale și religioase, cadrul juridic, factorii economici și social etc.). Prin urmare, problema comportamentului sexual în vârsta de adolescență prezintă o importanță deosebită în contextul transformărilor culturale fundamentale care au avut loc în ultimele decenii. Esența acestor transformări este evidentă: trecerea relațiilor sexuale din sfera intimă în sfera „publică”, ceea ce demonstrează în special proporția înaltă a producției mass-media cu aspect sexual și erotic; incertitudinea cultural-normativă și valorică, liberalizarea comportamentelor și toleranța socială crescută față de cele care anterior erau considerate deviate și social dezaprobată.

Un alt aspect important, care necesită intervenție și motivare, este că libertatea acordată adolescenților nu a fost ghidată de un nivel de educație corespunzător, iar în corelație cu lipsa părinților a catalizat liberalizarea relațiilor sexuale, ca urmare – și consecințele negative – sarcina și nașterea copilului la vârsta prematură. Aceste două lucruri sunt indispensabile, formând o legătură cauză – efect directă, deoarece adolescenții au cunoștințe foarte superficiale despre relațiile sexuale, despre metodele de contracepție, bolile sexual transmisibile etc., acest fapt a fost confirmat și de experți. Totodată, acestea preferă alte surse de informare, cum ar fi prieteni, cunoscuți de aceeași vârstă sau mai mari sau se angajează în „autoeducație”, iar principalele surse de informare în acest caz sunt televiziunea și internetul. Astfel, deficitul informațional este suplinit de către adolescente din alte surse, care nu întotdeauna sunt credibile (prietene, rude) sau se încredințează total partenerului, care deseori are cunoștințe superficiale cu privire la metode moderne de contracepție, sau manifestă un comportament iresponsabil privind consecințele relațiilor sexuale.

Un alt factor de motivare pentru adolescenți trebuie să fie o parentalitate responsabilă pe viitor. Aceasta presupune dezvoltarea unui complex de competențe:

- Constructive, care se axează pe proiectarea și determinarea direcției destinului în general.
- Organizatorice, ce țin de capacitatea de a organiza activitățile.
- Comunicative, axate pe stabilirea relațiilor interpersonale.
- Gnostice, axate pe analiza și perfecționarea acțiunilor și calităților morale.

În concluzie, se impune o abordare socială complexă cu privire la prevenirea parentalității timpurii, axarea acțiunilor pe rezolvarea problemei. Se conturează necesitatea unor programe speciale pentru a trece dincolo de o abordare orientată spre rezolvarea problemei la o abordare de dezvoltare, care promovează comportamentul autoprotector al adolescenților și rezistența lor la unii factori distructivi din exterior, tranziția de la intervenții individualizate la intervenții familiale și comunitare; participarea activă a tinerilor (de la tineri ca destinatari pentru tineri ca participanți activi), iar motivația adolescenților joacă un rol esențial în acest demers.

BIBLIOGRAFIE

1. GAGAUZ, OLGA. *Sarcina în vârsta adolescenței*. Chișinău, Complexul Editorial INCE.
2. MUNTEAN, ANA. *Psihologia dezvoltării umane*. Iași: Polirom, 2006.
3. OVCERENCO, NADEJDA. *Educația tinerilor pentru parentalitate în contextual globalizării*. Chișinău, 2014.
4. ROȘCA, AL. *Motivele acțiunilor umane*. Editura Institutului de Psihologie al Universității din Cluj la Sibiu, 1943.
5. SCHIOPU, URSULA ȘI VERZA, EMIL. *Psihologia vârstelor*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1981.
6. *Dicționar de psihologie social*. București, 1981.

MODELAREA FORMĂRII INSTITUȚIONALE A TINERILOR PENTRU PARENTALITATEA RESPONSABILĂ ÎN CONTEXTUL INTERNAȚIONALIZĂRII EDUCAȚIEI

*Ovcerenco Nadejda, dr., conf. univ.
Universitatea de Stat din Tiraspol*

CZU:37.018.1/.2

Abstract

The article addresses the issue of shaping the institutional training of young people for responsible parenting in the context of the internationalization of education. The need to study this direction is determined by the phenomenon of parental incapacity of the contemporary family and its consequences on the value preferences of contemporary young people, the rating of parenthood in the individual axiological system. The paper contains the analysis of the plan for modeling the institutional training of young people for responsible parenting in the context of the internationalization of education. The modeling itself highlights the training activities of young people for a conscious and responsible parenting; elucidating the school's potential on the researched dimension. Ways are proposed to capitalize on the curriculum in terms of institutional training of young people for responsible parenting in the context of the internationalization of education.

Key-words: parenting, responsible parenting, parental disability, parental education, internationalization of education.

Internaționalizarea educației este un concept complex, fiind văzut diferit de către cercetători, lideri instituționali, actori și organizații de la nivel regional, național și global. Internaționalizarea nu ar trebui să fie văzută ca un scop în sine, ci mai degrabă ca un mod prin care se dezvoltă calitatea educației. Jane Knight a definit internaționalizarea educației ca un